

L'Esquella de la Torratxa

Any XLII :: Número 2141

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 18 de Març de 1920

EL TRIOMF DEL CUPLEI CATALÀ

— Ja que amb cants tristos no anem enlloc,
doncs... vinguen cobles i cançonetes!..

Vapors Correus "TAYÁ"

Servei ràpid mensual a la HAVANA i NEW ORLEANS

El dia 20 d'aquest mes sortirà de Barcelona amb escales a Alacant, Màlaga i Santa Cruz de Tenerife, directe per a la Havana i New Orleans, via Santiago de Cuba, el magnífic trasatlàntic

P. CLARIS

ACCEPTANT PASSATGE

Gran confort, Servei de restaurant de primer ordre, Diner-concert, Telegrafia Marconi, etc., etc.

PER A PASSATGES A LES OFICINES
DE LA COMPANYIA:

FILLS DE JOSEP TAYÁ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2. — Telèfons 841-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A. — BARCELONA

GRANS MAGATZEMS

DAMIANANS

SANT JOSEP

immens assortit en ARTICLES PER A REGALS

Bronzes artístics, marbres, gerros, plateria, rellotgeria, làmpares, aparells parlants, testos per a plantes, gàvies de metall, paraigües, bastons, banos, bisuteria, perfumeria, articles per a viatge i sport, etc., etc.

SASTRERIA

últimes novetats per a la propera temporada
especialitat amb la mida

Guants, Calçats, Juguets, Camiseria, Mobles

Secció especial de gran varietat de articles al
preu únic de **3²⁵** pessetes

El mejor disolvente de los uratos
Acepta de las vías urinarias
Gólicas nefríticas
Reuma articular
Nefritis
Rifos
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE

pidase
folleto expli-
cativo. Muestras
a los señores médicos
Agte gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Blocks
NOTES
A DEU CENTIMS

BAZAR DE LA UNIÓN
Unió, 3. - BARCELONA

SOLER i TORRA GERMANS

BANQUERS

VALORS :: CUPONS :: GIROS :: CANVI

Negociem els cupons «Deudas
Interior, Exterior y Amortizable»
4% venciment primer d'abril

Rambla d'Estudis, 13 i Bonsuccés, 1

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

El cuplet de la Pilar Alonso

ENIM, en aquests dies de penúria, una nova glòria catalana i una nova cupletista, o per dir-ho amb purisme de *veu de Catalunya*, una nova cobejadora. Queda nomenada la senyoreta Pilar Alonso, nom ben aragonès i ben castellà, fins d'Argamassilla, però que avui és el nom més

barceloní de tots els noms que's fan i es desfan. La Pilar Alonso és la *femina* més gloriosa del renaixement de Catalunya, perquè ni Na Carme Karr, ni la senyora Monserdà de Macià, ni la mateixa Víctor Català, que han estat els cimals femenins dels nostres dies, aconseguiren recollir l'admiració apoteòsica de la ciutat.

Jo crec que l'alegre triomf de la Pilar Alonso té quelcom d'aquella joia que produeix la bandera posada dalt de l'obra acabada. Hem depurat la llengua, hem fet cultura, tenim art i tenim poesia, aixequem universitats, escoles i biblioteques, guanyem totes les eleccions, i encara que manca la decoració i l'habitar-la amb plena possessió, l'obra està feta i la bandera és el cuplet. Per això van a escoltar-la, com si fos En Cambó, tot el jovent de totes les falçs, de tots els crits i de totes les avençades, i se saben el programa de la Pilar Alonso com si fos el Programa del «Tívoli».

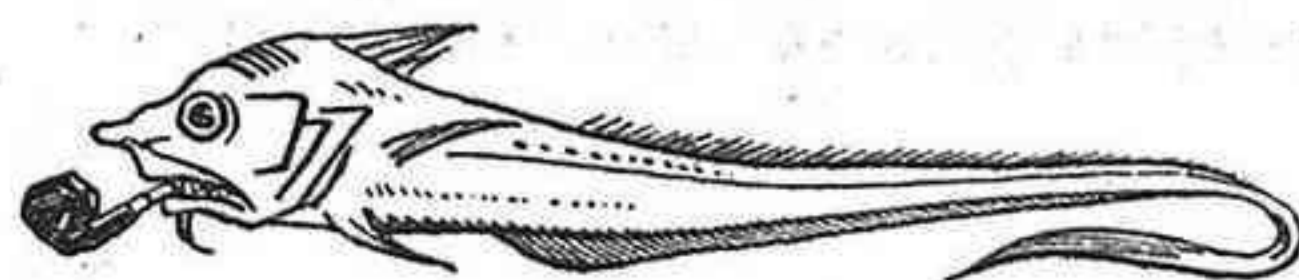
Té, ademés, quelcom de revenja el triomf de la Pilar Alonso. Se'ns havia dit que els catalans patíem incapacitat per a la bagatela, i que les nostres dones careixien de gràcia, que Catalunya, la pàtria del Foment de la Producció Nacional, no podia produir aqueixa cosa alada i picant que és un cuplet. I ara, l'Aparició de Nostra Senyora del Pilar Alonso, redreçant-se damunt de tota la multitud cupletista. I ella és nostra, ben nostra. Perquè no aprèn cuplets catalans per a afalacs de públic, ni posa lletra circumstancial a les cançons sabudes, sinó que, com un Clavé femella, recull el dalit líric de la nostra gent i li canta les anècdotes de la nostra vida, *El cotxer dels Tres*

Toms, La modisteta, El fadrí de les Caramelles, La balladora, tot això que no pot ésser més que dibuix o cuplet, i de dibuix ja ho era amb l'Apa, i En «Picarol», i En Nogué, i de cuplet ho serà ara amb la Pilar Alonso.

Nosaltres, que de les velles flamarades ja no ens resta més que una mica de cendra en els polsos, ens congratulem d'aquesta educació alegre que comença del jove catalanista, perquè en la nostra època per a ésser bon catalanista s'havia d'ésser trist. Ni ballavem, ni festejavem, ni podíem ésser «corridos». Catalunya ens era ball, xicota i luxúria. Si teníem amors, de tan serios semblaven dramas, perquè allò no era estimar sinó viure la Vida, i de cançons no en volíem si no eren cançons de pàtria o de revolta. Si una dona catalana arriba a sortir dalt dels escenaris, imitant a les «tonadilleras», l'hauríem renegada, igual que si l'Enric Morera hagués compost música—ell, el de «Catalonia»!—per a les companyies de gènere ínfim. Tot havia d'estar ple d'ànima i ésser mascle i cantar la nova pàtria, i nosaltres, dedicats an aquesta feina, no podíem, sense caure en traidoria, fer ni escoltar lleugereses.

Era aquella l'època dels himnes i aquesta és la de les cançons. Catalunya ja és prou gran per a tenir cuplets, i els joves catalanistes poden anar a escoltar-los sense recança, mercès a nosaltres que no estavem per altres cançons que aquelles que ens feien córrer davant de la policia. Car així com els pares ens deien que fruïem de la llibertat per haver-la ells guanyada fent de milicians, els joves actuals poden anar al «Eldorado» per haver nosaltres fet de reconsagrats, sense distreu-re'ns amb mosses, ni el dissabte. Ells canten *Les Caramelles*, perquè abans nosaltres hem enjogat *Els Segadors*.

Pilar Alonso, Pilar Alonso, música nova, cançó de ciutat, joglaresa de joventuts sentimentals, te diran, amb paraula barbre, cupletista, però ets fins tota una civilització. Perquè França, la França de Verdun i de la Sorbona, la del cubisme i els sindicats, no seria ben bé la França sense la cançó, i Catalunya, la Catalunya del nacionalisme i dels sindicats, dels voluntaris catalans i de l'Institut d'Estudis, no acabava d'ésser ben bé Catalunya sense el teu cuplet. Ara ja podem escriure: Cambó, *Xenius*, Salvador Seguí, Pilar Alonso... Perquè desgraciats els que no comprenquin tot lo que hi ha en un cuplet de la Pilar Alonso. —PARADOX

L'ofici més descansat

Dintre i fora de Cà la Ciutat vé parlant-se aquests dies de lo que serà l'Ajuntament quals tasques començaran el primer del mes entrant. No hi ha que dir que abunden els comentaristes, i que respecte a la formació del nou Consistori, es fan tota mena de pronòstics.

La cosa, per ara, està en saber la part que assignaran els regionalistes al grup radical, arribada l'hora del repartiment de les Tinències i consegüent formació de Comissions.

Hi ha qui creu que aprofitaran els regionalistes la ocasió que se'ls ofereix de descartar als contraris del govern de la ciutat. Afirment altres, que es tindran en compte, al formar el cartipaç, les forces de cada minoria, procedint-se en el nomenament de càrrecs a una equitativa distribució, entre els representants de la voluntat popular.

La nota més alta referent a la constitució del nou Ajuntament, arriba a nosaltres en forma de remor, que ens apressem a recollir no obstant i fer-se'ns un xic costa per amunt el creure en la certesa de lo que se'ns ha contat. Tant té la versió de depressiu per a la majoria dels senyors cridats a formar el Consistori.

Se'ns diu que cobeja la «Lliga» el propòsit de nomenar una Junta o Comissió Mixta, feta de regidors i prohoms del partit, la que tindria al seu càrrec estudiar els assumptes d'importància incontestable que anessin oferint-se a l'atenció de l'Ajuntament.

Examinats aquests, proposaria la Comissió als trenta dos regidors de la «Lliga», aquelles solucions que cregués més convenients al interès de la ciutat.

Així, cas de que els interessats ho permetessin, donaria gust ésser regidor regionalista. Qualsevol s'exposa a la sèrie de mals de cap i de compromisos que són l'espinna del càrrec! A contractar la responsabilitat que suposa l'obrar a consciència!

En temps del «Sindicat d'autors dramàtics catalans», es deia que l'home que treballava menys de Barcelona, era el taquiller d'«Eldorado».

Si es confirma la dita de que acabem de fer-nos ressò, podrà assegurar-se no haver-hi ofici més descansat que el de regidor regionalista.

JUST

□ ————— □

En un examen de química pregunta el professor a un alumne:

—Què cosa és l'èter?

—L'èter és un líquid que serveix per a fer perdre el coneixement.

—Molt bé. Citi-me'n un altre.

—El cloroformo.

—Un altre.

—Una garrotada al cap.

L'ALEGRIA DELS NOSTRES GERMANÓFILS

—Visca, nois!... La revolució monàrquica de Berlín!...

—Sí, home!... Ja t'ho deia ijo, que «en cap cap cab lo que çab en aquest cap d'En Kapp!»

A cau d'orella

Solidaritat internacional

De quí? No pas dels antics aliats, ni dels que anaren pel món al costat dels alemanys deixant rastre de sang i de cendra. Tampoc dels treballadors units, en compliment del manament marxista, ni dels seus adversaris els financers per als que no hi han pàtries, sinó negoci. La solidaritat internacional és una cosa tan inesperada i pintoresca que endebades enumerariem homes i homes sense esmentar an aquells que la practiquen.

En Ferrán Bayés, sol rebre cartes firmades per En Mayol, en les quals li recomana als que les porten i que acostumen a ésser joves i insinuants. En Mayol, demana, directament, protecció per a empleus o simplement facilitats per a que puguin divertir-se. I ells, parlen d'En Mayol, amb tant fervor com si ho fessin d'una amiga íntima.

Un altre cantor debutà al Principal, En Georgel, i com succeís que corregué la veu de que era... de que era com En Mayol, els admiradors d'aquest gènere acudiren al Principal, però millor enterats, el xiularen, no per mal cantor, sinó perquè no ho era... perquè no era com En Mayol.

I els coneixedors d'aquestes estranyes històries han arribat a la conclusió de que «ells» tenen constituïda una associació internacional com els jesuïtes o la maçoneria.

Aquell...

Ball de *Mi-Carême*. Gentada. Totes elles i tots els que formen les seves corts d'amor. S'anuncia una cabalgada, un corteig a la manera de París. I no hi ha un lloc buid, ni una llotja per llogar.

Dalt, en el primer pis, un home n'ocupa una, tot sol. Frac a la moda, cara rasurada, ermilla blanca admirable. Manca un monocle. Tot ell té un aire de gran senyor que s'avorreix d'incògnit. I els amics parlamenten amb ell, demanant-li la llotja. Ell està sol i ells van acompanyats. El cavaller incògnit se revesteix.

—No, la llotja, no la puc cedir, però ella és de vostès i poden ocupar-la. M'ha costat cent cinquanta pessetes, però el gasto que es faci anirà a mitges.

Agraïxen els amics l'oferta, rebutjant-la.

—Qui és?—se pregunten.

—No ho sabem.

Ell, comprèn que els nostres amics estan intrigats i se presenta a sí mateix, somrient:

—Jo, senyors, sóc En Ballesteros.

EL PINTA-JARDINS I ELS PINTA-MONES

—Dispensin, me pensava que era un tamboret...

En Bagarí socialista

HAVEM llegit en els periòdics de Madrid, que el nostre bon amic, el genial caricaturista Bagarí, ha entrat, o més ben dit, ha penetrat en el partit socialista.

L'Araquistain haurà dit:

—Bagarí, usted ya tiene edad de alistarse en nuestro partido.

I ell haurà dit:

—Allistem-nos.

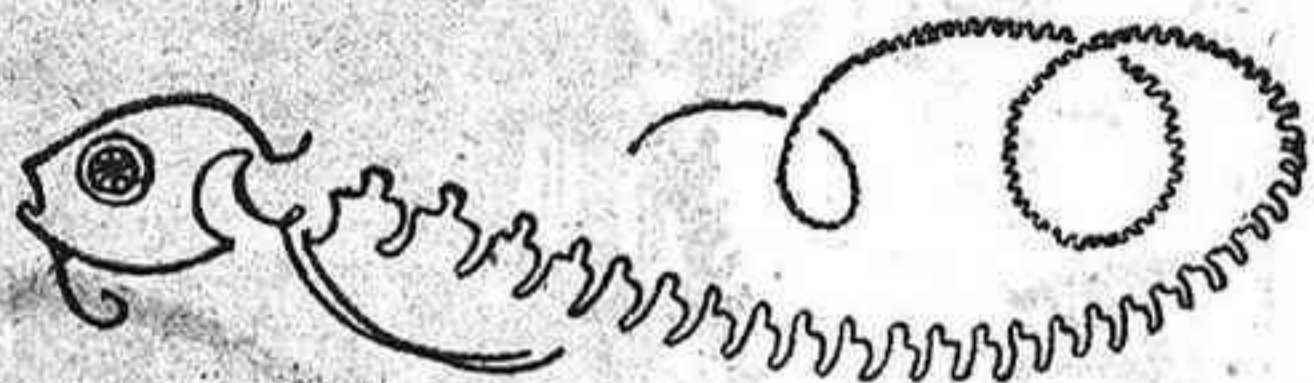
I ja está allistat.

En Bagarí ja té partit, i el partit ja té caricaturista, i la «Casa del Pueblo» una altra columna.

I que En Bagarí és d'aquells homes que quan entra a una *ideya*, no està en vaga. En Bagarí és dels que *militan*. Es actiu, no para de treballar, no està mai amb els braços caiguts, és lo que se'n diu «tot un puntal»; així és que el socialisme està de festa i ell també.

Nosaltres ens en alegrem, perquè tots hi sortirem guanyant. El socialisme, la societat, els societaris, els associats i sobre tot el nostre bon amic, que tindrà un motiu més, d'aquí endavant, de desenrotllar amb intensitat la seva inquietud de treball i les seves actives energies.

El Catalanisme d'En Jordi

EL nostre amic Jordi és un catalanista de nom, de fets i de paraules.

De nom perquè es diu Aiguafreda, mot que a més de traduir el «agua fría» castellana, expressa un gentil poble català.

També els seus fets són fortament catalanescs, puix ell fou el que an el senyor Carreras—aquell mestre d'escola barceloní, tan espanyolista, que fins quan s'enfada amb la senyora ho fa en castellà, el qual no resulta gaire correcte, car la ràbia el fa *cecear* (*)—el nomenava senyor Curses.

I finalment que és catalanista de paraules, ens ho mostrarà el següent cas:

L'altre jorn, per a esperar l'hora del dinar, En Jordi Aiguafreda entrà a Canaletes amb intent de beure un vermut i a l'ensemps menjar unes poques olives «farcides»; purità com era i és el nostre íntim en el parlar, detestava el barbarisme de *rellenas*.]

N'Aiguafreda, després d'obrir-se pas entre uns grups de parroquians qui, menjant i bevent a peu dret, li dificultaven l'entrada, s'assentà, picà de mans, i així que comparegué el cambrer, li engegà:

—Porteu-me un vermut amb olives «farcides».

I el cambrer, tot seguit que hagué eixugat la taula i esquitxat an' En Jordi amb l'aigua i restes de líquids que hi havien damunt d'ella, cridà esponerosament:

—Un vermut amb olives «per sis»!

—El pobre noi, com que no era ni de l'Institut d'Estudis Catalans ni de *La Revista*, havia interpretat el mot de «olives farcides» per «olives per sis».

I com a conseqüència de l'equivocament del cambrer, aquell jorn En Jo di Aiguafreda s'empassà ell sol sis racions d'olives «farcides».

CABRÉ I OLIVA

(*) En català, «sessejar».

Els regidors que se'n van

XAVIER CALDERÓ

Un dels joves de la «Lliga», jove lluït per afegidura, en el sentit de la elegància, la distinció i el comediment. Virtuts, totes tres, que en el Consistori que fineix han estat molt lluny d'ésser patrimoni exclusiu del senyor Martí Ventosa, malgrat els seus posats de fatxenda i les bocades de ben plantat que el regidor de la Barceloneta es complau en fer de si mateix.

Per desgràcia de Barcelona, de la «Lliga» i d'ell mateix, no ha sigut en Calderó res més de lo que diem. Un jove lluït, amb posat de *noceur* o de sarauista, abans que de Conseller de la ciutat.

Tot el prestigi que al entrar a l'Ajuntament l'envoltava, tota l'esperança que ens feu concebir, ha anat paulatinament esfumant-se amb el temps. D'aquell Calderó que creiem animós i batallador, que ens resta?

Res o poc menys que res.

Públicament, un «chofer» a les ordres d'En Cambó a l'hora d'empendre aquest algun dels seus viatges de caràcter internacional.

En l'ordre íntim, un apassionat pels components del *vaudeville* farça, a la fi, bon xic més divertida i més plaent que la política, que té de quan en quan, les seves rauxes de tragèdia.

ENRIC VILA MARIEGES

Nasqué En Vila Marieges a la vida pública al só melangiós de la sardana, la nostra dansa nacional per excel·lència. La dansa que tot escriptor es guardarà d'al·ludir sense rememorar els coneguts versos d'En Maragall, que per a diferenciar-nos del vulgus deixem nosaltres de transcriure.

Sardanista impenitent i convençut, s'afilià, d'arrencada, al nacionalisme. Es decantà més tard al rengle radical i darrerament al camp dinàstic, lo que demostra la elasticitat i les condicions d'En Vila, tocant a fer camí en el mar tempestuós de la política.

En Vila Marieges s'especialitzà a Hisenda, caire de l'administració, en el que és menys fàcil trobar desmentidors.

Mancariem a la veritat, si diguessim que no ha realitzat En Vila Marieges campanya profitosa, en més d'un sentit. El contracte amb l'Empresa de Pompes Fúnebres, el relatiu a la construcció de la Casa de Correus, han sigut, entre altres assumptes, objecte d'estudi per l'atribuïtari regidor, que ha encertat, més d'una vegada, a adoptar l'actitud que a l'interès de Barcelona convenia.

La gestió d'En Vila com a tinent d'alcalde, mereix igualment ésser lloada. I aquest sí que és un motiu d'agraïment que els veïns del districte IV tenen amb En Vila Marieges, al qui tot just fa uns dies han sigut entregades les insígnies del càrrec, adquirides per subscripció oberta entre els seus admiradors. Amb prou feines si arriba a temps de lluir-les.

Aquest regidor que siluetem, ha portat les seves energies i la seva activitat a Cultura, a Reforma, a Tresoreria i a alguna altra Comissió o Ponència, de les mil que integren la màquina municipal, cada dia més complicada i difícil de fer marxar.

Hem qualificat an En Vila Marieges d'atrabiliari. Cal afegir que és un orador abundós, atrevit, dels que no callen per res ni per ningú. En aquest respecte, planta cara al més pintat, per valent i aciençat que el tal s'estimi. Per a En Vila parlamentari, no hi ha prestigis ni personalitats que l'intimidin.

En Vila que, quan les darreres *reials jornades*, ostentà les seves gales de paó, veu expirar el manament sense que arribi la somniada, la cobejada creu.

Hi ha qui atribueix la triga de la condecoració a les males arts d'En Martí Ventosa, que diuen té constantment a contribució el prestigi i les influències de que disposa per a amargar la vida an En Vila, al que no perdona la treta jugada en els dies solemniais que acabem de fer al·lusió.

B. DE R.

PAPERAM

UN CAPÍTULO Y UNA POESÍA DE «ESPAÑA AL DESNUDO», per *Càndid Ruimar*.—Tomat de 117 planes destinat a fer propaganda de un discutit llibre del mateix autor. Conté judicis crítics de famosos escriptors castellans; i va, porticat, ademés, amb un pròleg del nostre amic, l'il·lustre poeta mallorquí i diputat per Barcelona En Gabriel Alomar.

LA REVUE GÉNÉRALE DU FROID ET DES INDUSTRIES FRIGORIFIQUES.—Havem rebut el primer número d'aquesta important revista científica, orgue oficial de la novella *Associació Francesa del Fred*. Publica interessants treballs, alguns d'ells acompanyats d'il·lustracions.

ESTATUTS DE LA SOCIETAT DE SO-CORS MUTUUS «MONTEPIO GÜELL».—Un follet imprès a Sant Boi, sobre el qual no cal insistir, puix el títol ho explica tot. Més clar aigua.

DON CECILIO.—Setmanari satíric il·lustrat que's publica a Sevilla.

CECILITO.—Setmanari infantil, fillol del anterior.

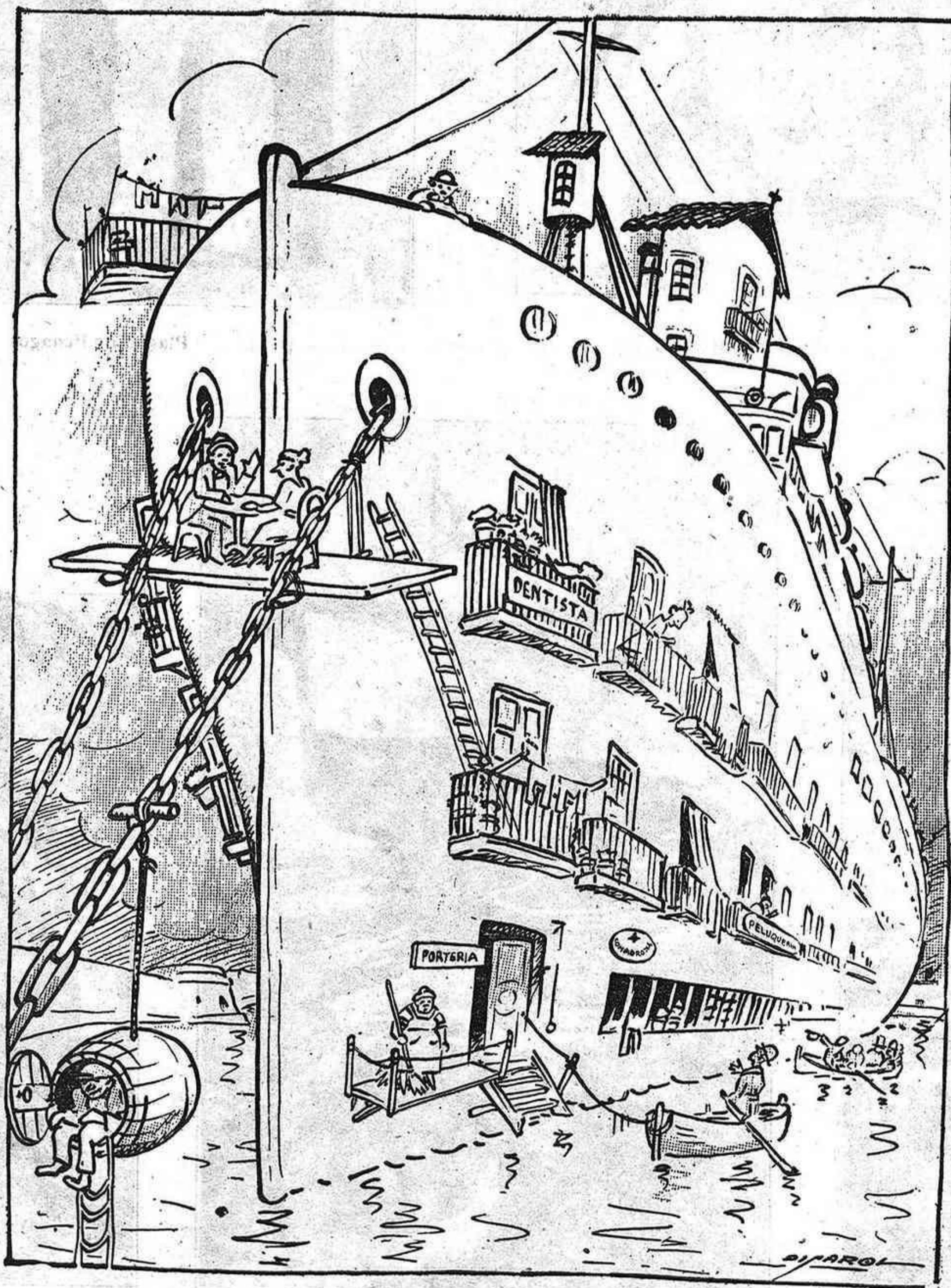
¡HAMPAL — Catàleg il·lustrat de l'Exposició d'Apunts i Dibuixos originals del caricaturista *Bon*, antic col·laborador de L'ESQUELLA. Aqueixa Exposició, que resultà un èxit per a l'aixerit artista, tingué lloc a darrers de febrer, al «Majestic Hall», de Bilbao.

RENSEIGNEMENTS FRIGORIFIQUES.—Butlletí mensual (edició francesa) que publica l'«Institut International du Froid». Tenim a la vista el primer número corresponent al mes de gener. Inserta curioses noves referents al fred i a la seva aplicació. Només de llegir-les, ja fan sortir panallons.

EL GERMA DEL MESTRE.—Farsa en tres actes, original de Laureà de Orbok, adaptada al català per En Carles Capdevila. S'estrenà amb bon èxit al «Romea».

EL CAMÍ DEL VICI.—Comèdia en tres actes, original de «Amichatis», estrenada al «Nuevo» amb més que regular acceptació.

Una i altra han sigut editades per la revista de teatre *La Escena Catalana*.

UNA MIDA QUE S'IMPOSA

Aprofitament dels barcos vells, com a solució del problema de l'habitació barata.

SEPT SCIENCIES

De com agafen... celebritat certs artistes del llapiç i el pinzell

UNES QUANTES PROVES IRREFUTABLES DE PLAGIS CONSUMATS

(Pàgina dedicada al crític Josep Francès, descobridor i bombejador de genis)

Original de una revista anglesa.

Plagi d'En Bartolozzi.

Plagi d'En Penagos.

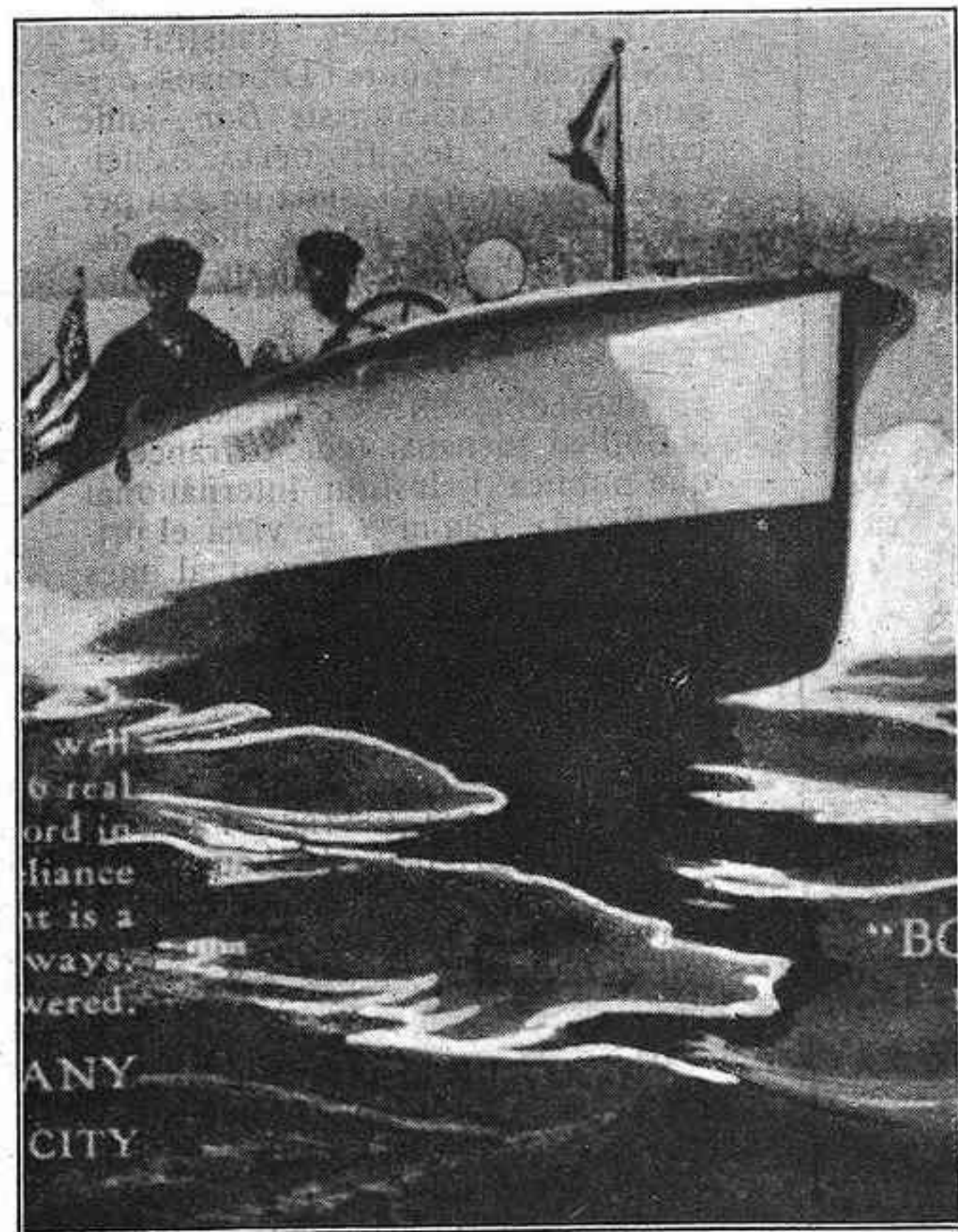

Original de una revista anglesa

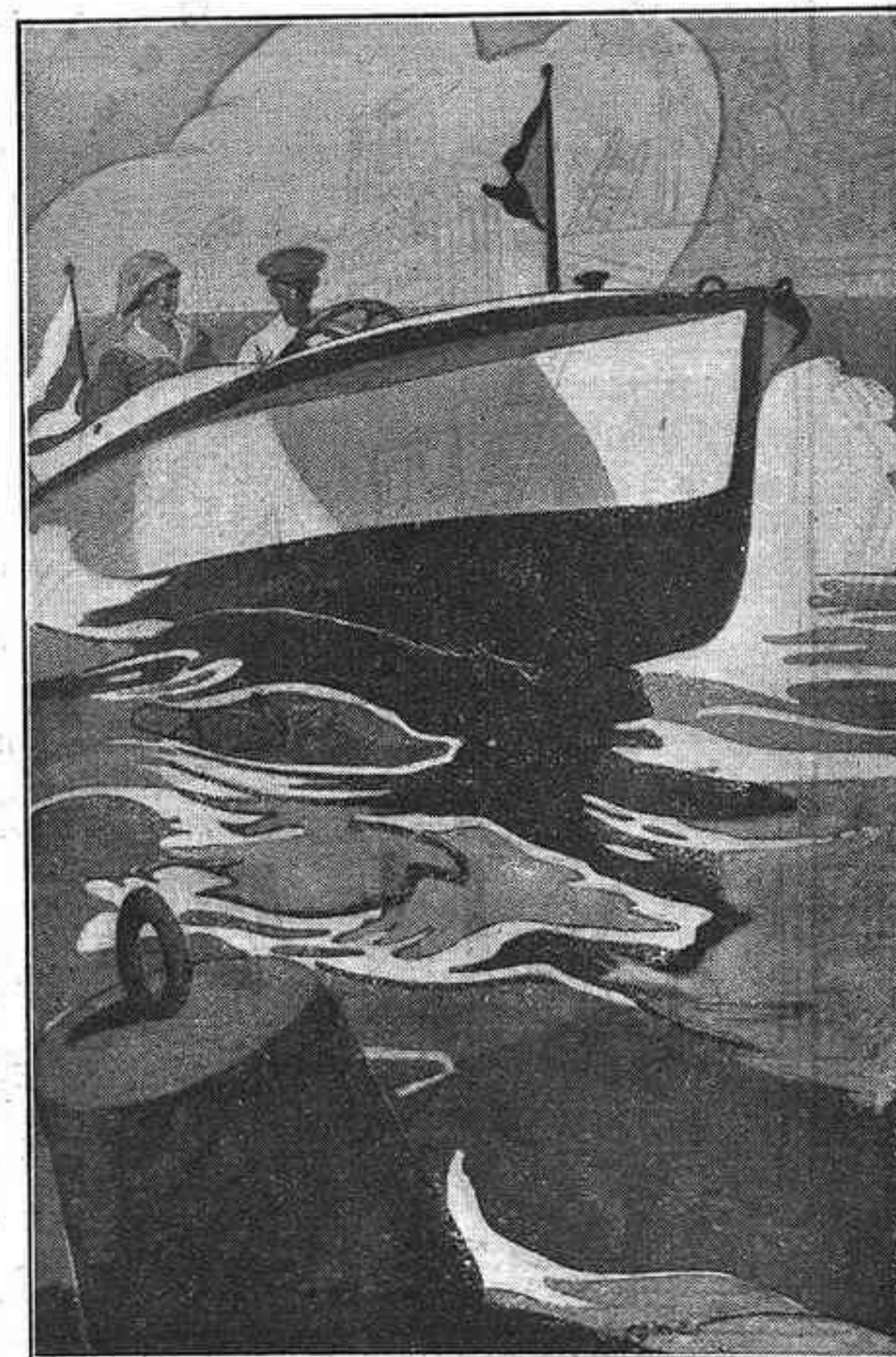

Plagi d'En Porta.

(en aquest hi han sucuat dos artistes diferents)

Original de Vogue.

Plagi d'En Giner.

Original de Femina.

Plagi d'En Giner.

Original de Vogue.

Plagi d'En Giner.

(D'aquest, un..... dos..... tres..... i encara en tenim més)

ECOS

Ahir al migdia topàrem amb un amic; un vell i bon amic nostre que—pobret!—ha agafat la mania d'escriure «Ecos» per els diaris de cada dia.

Això que ell ne diu «Ecos» són unes notes curtes, a manera de impressions ràpides, que han de tenir la gràcia de no dir res, tot i semblar que diuen molt.

El nostre vell i bon amic escriu aqueixos «Ecos» a tot arreu i en totes ocasions: a la taula del cafè, a la plata-forma d'un tramvia, al llit, al «watter»... Els escriu i els envia a la redacció d'un diari barceloní, on els hi publiquen a «cremadent».

Topàrem amb aqueix vell i bon amic, com diem, ahir, al Lyon d'Or, a l'hora de l'aperitiu.

—Holal—li diguérem—Que ja no trafiqueu amb En Matutano?

—I cà!...—ens respongué.—Ara ja hi trobat el regla. Sóc independent.

—Ah, sí?... I de què feu?

—Sóc ecoista.

El contemplàrem un xic astorats:

—Ecoista?...

—Sí, ecoista, ecoista. Faig «Ecos» per a un diari.

Llegiu.

I al dir aquestes paraules, ens allargà una «cuartilla» de paper blanc en la qual hi havia escrit això:

«TARDE MARZERA»

«Entramos al «Ritz». Era la hora del té. El calefaccionado i confortado salón rebosaba de bellas oceánides ojizarcas, sendamente acompañadas de sus jipatas mamasas, ilustres obesas de pechos escosados, que, en virtud de galénicas recomendaciones, aprovechaban los dispépticos instantes para lanzar efusiones eruptales y para lavarse las genizaras dentaduras, en tanto jirimequeaban con los vecinos de mesa.

Ellas, las muchachas, con sus labios sacaróideos, con su fino tegumento cutáneo, con las fulmineas miradas de sus glóbulos oftálmicos, con sus atavíos cerúleos y con sus firuletes sensoriales, no paraban de azuzonar a los hombres, que las obsecraban en intermitentes genuflexiones del espíritu...»

Seguidament, en l'espai curtíssim de tres línies, escrites en llàpiz tinta, es parlava de hispídas sinceridades, de lacionadoras pesadillas, de reconcomios que perforan y de eutrapelias gesticulantes...

No havem llegit més; no per manca de voluntat sinó perquè no podíem; el ventre ens ballava de tan riure.

El nostre vell i bon amic, entusiasmat, ens explica, aleshores, que en la Redacció de cert diari de, cada «Eco», per l'istil, n'hi abonon cinc pesetes.

Potser sí!... Però's queden curts amb això de l'abonament. N'haurien d'abonar cinc al que escriu l'«Eco» i vinticin al que endavina el què vol dir.

XARAU

LA VIDA AL CAMP

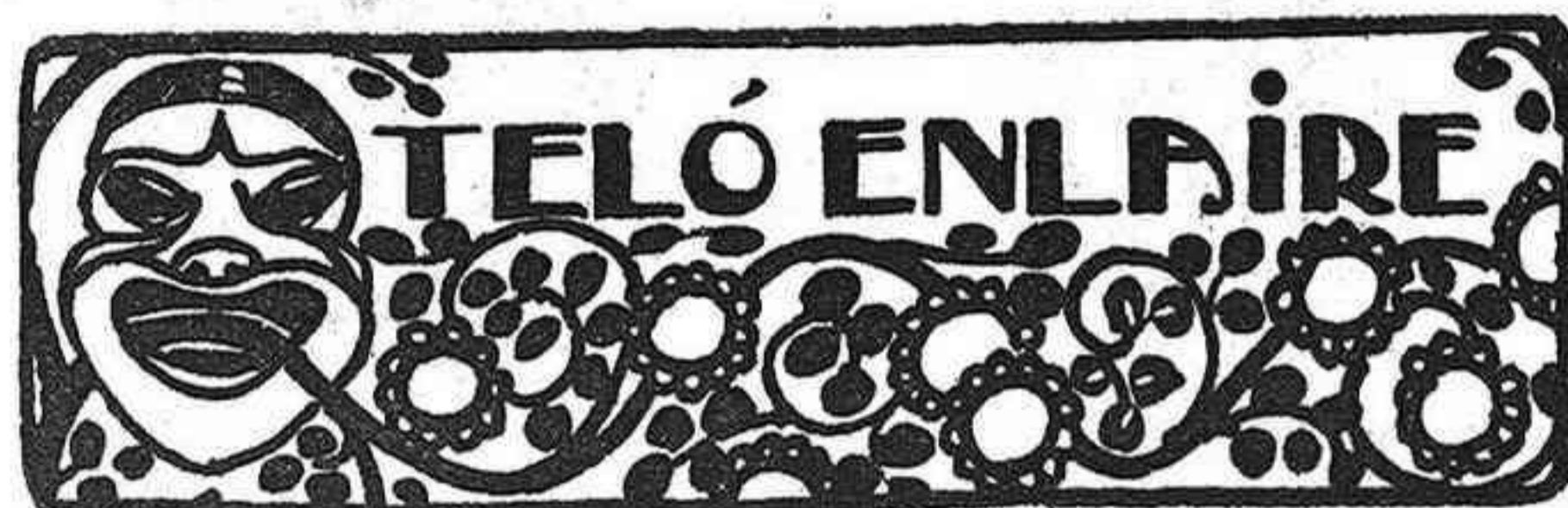
Al desvetllar-me amb el sol resplendent que omple de llum la plana verdejant, sento en el cor la joia del moment que vibra com el ritme d'un nou cant.

I s'aixeca joliu un vol d'ocells que amb les ales saluda al temps d'estiu, i en els arbres hi ha els petits, novells, que piulejant s'estant dintre son niu.

I al lluny el mar que's perd en l'infinit, i argentada és la franja d'horitzó, i el cel ben clà d'un colò indefinit, i l'esperit i el cor plens de dolç.

I arreu se sent dels segadors els cants segant el blat daurat dels camps curulls, i van fent munts d'espigues rossejants. la falç al braç i l'alegría als ulls.

JAUME DIVÍ TOLDRA

ROMEA

Una magnífica vetlla en homenatge i a benefici de la simpatíca actriu Pepeta Fornés.

Dues bellíssimes comèdies en dos actes formaven el programa aquella nit: *El pati blau*, d'En Rusiñol, i la *La senyora Marieta*, de l'Ignasi Iglesias.

Molts aplaudiments a la tasca excelent de l'estudiosa dama jove. Assistiren a la representació els autors, els quals compartiren amb la beneficiada continuades ovacions.

—Per a demà passat, dissabte, s'anuncia l'estrena de *No tant sols de pa viu l'home*, comèdia en tres actes d'En Pous i Pagés.

ELDORADO

Molt d'entusiasme, moltes flors i molts obsequis a la intel·ligent cançonaire Pilar Alonso, amb motiu de la seva *serata d'onore*.

Cada dia agrada més aqueixa artista, i no es estrany, puix cada dia guanya en facultats, éssent cridada a la més alta gloria del genre que conreua.

Sigueren, igualment, ovacionats En Sakoloff, qui ja s'ha despedit del públic, i l'Hamamura.

NOVEDADES

Debutà la companyia de *don Paco*, tal com vàrem anunciar, amb *Amor y ciencia* d'En Galdós. Ell, com sempre, dominant l'escena com un mestre. Els altres, fluixets, molt fluixets.

Dilluns anà la primera estrena *En mitad del corazón*, un bon drama, efectista, però ben construït i ben parlat. Hi hagué aplaudiments per als autors i també, a dojo, per a En Morano, qui va estar molt just de dicció i de geste.

PRINCIPAL-PALACE

Havem tornat a entrar en el període de les *varietés*. Actualment mereixen admirar-se les següents atraccions: *Fortunello* i *Cirillino*, dos excèntrics bastant originals, un home i una criatura.

El famós *Jonás*, que s'empassa bestioletes vives amanides amb uns quants litres del líquid que vulguin.

Aqueixos dos números sensacionals intercalats amb *cantaoras* i *bailaoras* són el plat fort de les vetlles del «Principal» que, tarda i nit, se veuen copiosament concorregudes.

ELS HEROIS DE LA CLÀSSICA DIADA

OPISCU

GOYA

Segueix l'èxit de *La vida sigue*; amb aquella alegria per part d'En Sassone, que és el pare de la criatura, i amb aquella complacència per part de En Blasco, el simpàtic empresari, que li fa de padrí.

Esperem una altra estrena per a comentar degudament la tasca dels estudiosos artistes de la companyia Palou.

ESCOLA D'ART DRAMÀTIC

Diumenge passat, al matí, en el teatre «Eldorado» de la Plaça de Catalunya, tingué lloc una notable conferència sobre *Les representacions teatrals a Grècia i a Roma*.

Fou una dissertació ben documentada i altament instructiva que el nombrós públic que assistí al acte escoltà ben complascut.

A les paraules del conferenciant, el professor senyor Bosch i Gimpera, acompanyaren unes projeccions molt interessants que il·lustraren degudament al auditori, donant força amenitat al parlament.

Abans de la conferència, l'Adrià Gual pronuncià unes breus i atinades paraules de presentació.

Ambdós foren aplaudits.

—Per al dijous vinent, dia 25, se prepara una altra conferència: *Les representacions del Misteri de la Passió, a Oberammergau* (Tirol bavarès). Anirà a càrrec d'En Joaquim Pena.

MUSIQUERIES

Sextet Ibèria.—Diumenge al matí, al teatre «Poliorama» es donà el primer concert dels anunciats pel «Sextet Ibèria». Formaven el programa escullidíssimes composicions que valgueren als executants molts i merescuts aplaudiments. Agradaren, sobre tot, la *Gavotte* de Thuille, i el *Septet* de Beethoven; i, d'aquest, molt particularment el primer temps (*Adagio*).

El públic, molt distingit, va sortir-ne, és clar, molt complascut i amb ganes de tornar-hi. De debò s'ho mereixen els joves executants del «Sextet Ibèria».

Orquestra Clàssica.—El segon *Capvespre musical* anunciat per la novella «Orquestra Clàssica» tingué lloc al teatre de l'«Orfeó Gracienc» la tarde del diumenge passat. El públic, més nombrós, encara, que el primer dia, festejà amb sinceres i merescudes ovacions an el mestre Ainaud i als seus professors quins demostraren una gran seguretat i una perfecta harmonia en els conjunts. Meresqueren els honors de la repetició un *Allegret*, de Haendel, i dugues de les inspiradíssimes *Melodies escoceses*, de Gilson.

Recital de guitarra.—Demà, diada de Sant Josep, a la tarda, gran recital de guitarra a l'«Orfeó Gracienc» a càrrec del famós artista Emili Pujol.

Xerrameques artístiques

MATONS DE MONJA I BUNYOLS DE QUARESMA

QUE En Juli Borrell és un pintor amb tota la barba, ja feia temps que ho sabíem; ara, que fos una especialitat en la fabricació de matons de monja, hem de confessar ingènuaument que ho ignoravem. Li havíem vist una colla de *pastells* apetitosos en varies ocasions; però un assortit de laminadures com les que ara ens exhibeix al «Saló Parés», francament, ni sospitavem que sigués capaç de reunir-lo.

Quin espatec de melindros, dic, de xicotes maques, les que ens presenta En Borrell, el barbut artista, que res té que veure amb el *Barbudo* de Castella! Maques, aixetides, rodanxones, fresques, gemades... Allò sí que és pa de pessic de primeral!

No havíem vist mai una exposició tan llampant com aquesta. Es veu que En Borrell ha avençat molt en l'estudi de la reposteria artística, i que ningú li passa la mà per la cara en l'art d'atraure als llaminers. Veritat que per a lograr-ho, posa molta cura en l'elecció de la primera matèria: la *modelo*.

Un amic nostre, perseguidor empedernit de les bones mosses, anava remugant, mentre es menjava amb els ulls les xicotes d'En Borrell:

—Vuit, deu, dotze...

—Què compta?—varem preguntar-li, al veure que sumava sempre de dos en dos.

—Els matons de monja—respongué secament, i va seguir amb la seva dèria.—Catorze, setze, divuit...

Cercàrem els matons per tota l'exposició, i res!

Allavors varem comprendre amb què pensava. Calaverot!

Altrament, aqueixes xicotes d'En Borrell estan pintades amb molta traça. L'artista les ha posades en actitud de fer l'ullet als rics de nou encuny, per a veure si es deixen a emportar-se-les a casa.

Allò sí que és pintura bonica, alegroia, elegant, apetitosa i *èpatant*... O com deia aquell: matonets de llet d'ametlles, rovell d'ou i canyella fina.

Un pinta-mones andalús que s'ho mirava, va exclamar, fent una ganyota:

—Ezo é *guayaba pura* de paleta.

Què més voldria ell que sapiguer-ne fer d'aqueixa *guayaba*!

La guineu quan no les pot haver, diu que són verdes.

No'n faci cas, amic Borrell, dels andalusos que el retallen. Per aquesta vegada pot ben vantar-se d'haver fet una exposició digna de la fama del carrer d'En Petritxol.

A Càn Dalmau (mau!) també hi ha exposició d'art. Un tal Mompou hi té un grapat de bunyols de Quaresma de tota mena, en els quals hi dominen els colors torrats: bunyols de figa, de borratxa, de bacallà, d'arengada, que ens haurien fet avorrir la pintura, si no hagués sigut per la melassa del «Saló Parés», que encara duiem a la boca. A cada nova platerada que miravem, sentíem que el bon sentit ens deia: «Prou d'aquest color!»

També al «Saló Serra» hi han exposats altres tants bunyols de vent, deguts an En García, que són una mica més bons que els d'En Mompou, perquè la pasta era millor i les eines més netes.

—Que quin *García* és aquest? No els ho sabria dir.

C. ARBÓ

La Comissió de Foment vol proposar al Consistori, que siguin entregats els instruments vells de la Banda Municipal a l'orquestra en formació de la «Casa de Família».

Ens sembla una gran idea.

Tot lo que's faci a benefici d'aqueixa magnífica institució que tan admirablement regenta mossèn Pedregosa, serà fer obra bona i elogiada.

En un país on tothom toca el bombo o el *violón*, just és que's deixi tocar algun instrument als simpàtics extrinxeires.

Sembla que l'Ajuntament està conforme en emplaçar el projectat monument del pintor Fortuny a la «Plaça Reial».

No se sap encara si serà, al mig del sortidor, però tot podria ésser.

Sia com adorno de la plaça, sia com a figura del surtidor, no hi faltaran *granotes* que hi facin concert.

Tractant-se d'un pintor de mèrit, al voltant seu sempre hi ha d'haver animalets d'aquesta mena.

Llegeixo:

«El conflicte del paper torna a rebrotar com ara fa un any.

Tanta és l'escassetat d'aqueix article indispensable que no trigarem a veure com alguns diaris sospenen la publicació.»

Es un escàndol!

Aviat no correran sinó papers de banc.

I tan pocs que'n veiem!

Un amable subscriptor ens pregunta:

Aquest impost nou sobre inquilinat que ens han engegat entre cap i coll als barcelonins... ens el vindran a cobrar a domicili o nosaltres l'havem d'anar a pagar a cà la Ciutat?

Contestació nostra:

No s'amoini, home, no se amoinil...

No's tracta de pagar?

Doncs no s'amoinil!

Fa trenta anys que, a Barcelona, existeix una «Acadèmia Científico-Mercantil», de la que en formen part els pèrits i professors que surten de la nostra Escola Especial de Comerç.

Doncs, bé, ara havem tingut ocasió de llegir en una nota de l'Alcaldia:

«Habiéndose recibido una notificación del Ministerio de Fomento que interesa a la Academia Científico Mercantil, e ignorándose el domicilio de la misma...»

Es clar!... Barcelona és tan gran!..

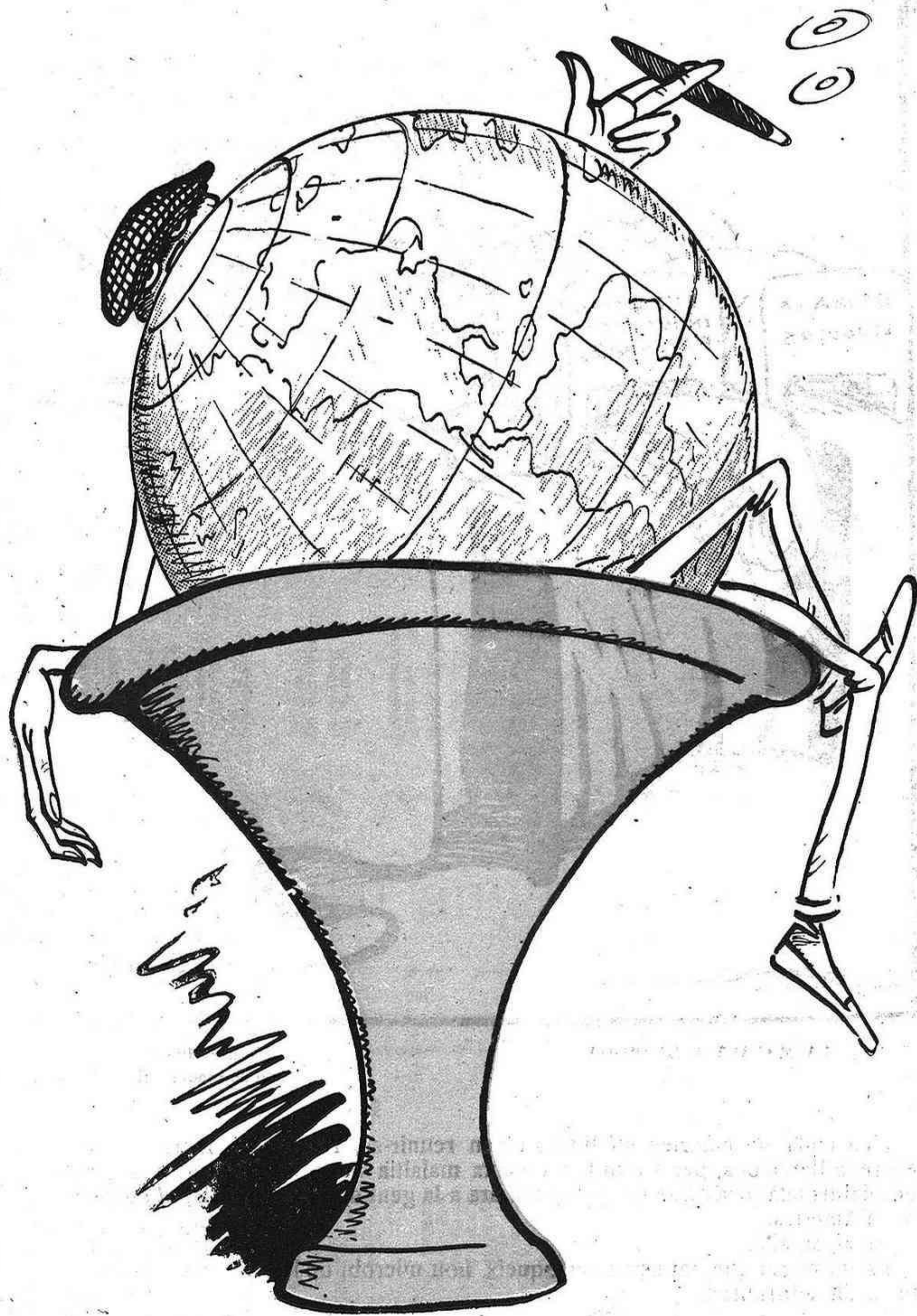
I una institució de caràcter científic els interessa tant poc, a les gents de l'Alcaldia!

A benefici de l'«Associació de la Premsa Diària», se prepara un gran concert al Teatre del Tivoli.

Omplena quasi tot el programa la famosa *Novena*, de Beethoven.

Per a un festival en plena Quaresma, no'm negaran que una *novena* es lo més indicat.

Els periodistes han tingut la gran pensada. Res de *tonadilleras* ni de números pecaminosos. Una piadosa *novena* i una estampeta i una candela en obsequi als concurrents.

Com que avui dia els *matons* es potsé el que més impera, el millò hostatge, pels móns, seria una *matonera*.

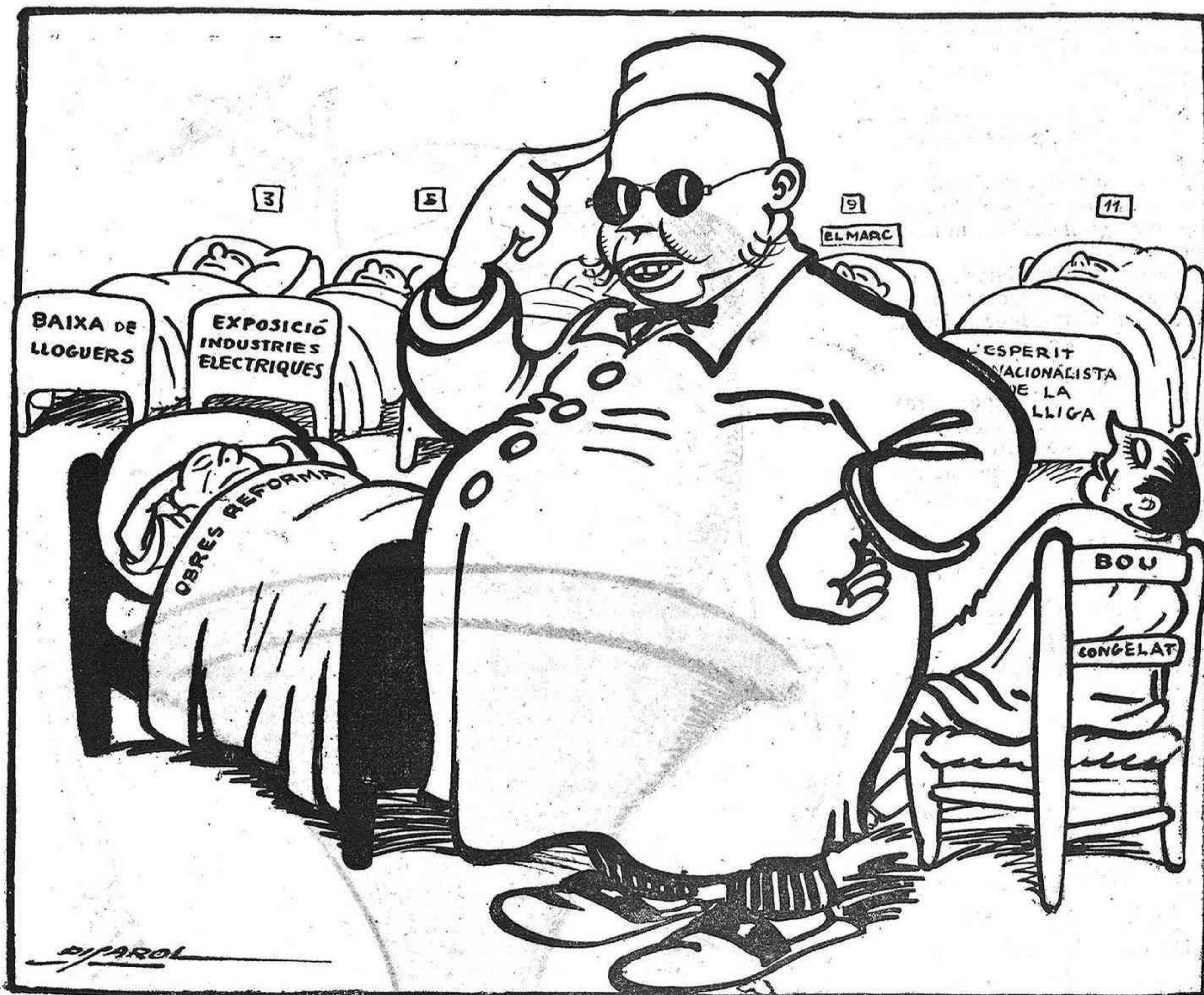
No està mal.

Han vist els flamants «Amics de la Poesia»? El dia que els hi convé, traslladen les lectures dels seus versos al «Hotel Ritz», a l'hora del tè.

L'altra tarda uns quants poetes primerencs, entre ells el germanòfil Sagarra, varen començar la tanda d'aquestes sessions, un número de *varietés* com qualsevol altre, que substitueix als tanguistes i als tzigans.

Però això no és ben bé nou.

Ja fa molts anys que les vetllades de tè eren amenitzades per senyoretetes cursis que cantaven el «Vorrei morir» i el «Non tornó». Alabat sia Corpus!... Mentre s'entretenen amb això no fan mal a ningú.

LA MALALTIA DE MODA

-Efectivament, totes les manifestacions, tots els símptomes] són de «encefalitis letàrgica».

Una colla de ciències mèdiques varen reunir-se, l'altre vespre, a Barcelona, per a estudiar aqueixa malaltia nova, la «encefalitis letàrgica» que tan preocupa ara a la gent d'Europa i d'Amèrica.

Ai, ai, ai, ail...

Estem veient que, tot estudiant aqueix nou microbi de la sòn,... s'hi adormiran.

El Consell de la Mancomunitat, reunit en junta extraordinària, ha designat els senyors que han de formar el jurat per a un concurs d'ases que's celebrarà a Vic.

Qui honor pels ases!

Però ai, pobrets! Al seu lloc, no'ns en fiaríem gaire de la gent de la Mancomunitat. En Puig i Cadafalch i els seus homes tracten a còsses als savis, vès què faràn amb els rucs, quan aquests els hi vinguin a tret.

Durant el concert del «Sextet Ibèria» al «Poliorama», ocupaven dugues butaques un senyor i una senyora, marit i molla, al parecer.

Ella: —Tu, Ramon, quan sortirem, podem mirar, a les parades dels ocells, si hi trobem un «canari-fagot».

Ell: —Ho veig difícil, noia. El mestre Sadurní va posar-ne cria al Conservatori, i sols ne va sortir un de Canari fagot, que és aquest que sents.

Ella, trista i malhumorada:—Quina llàstima, tan bé que refila!...

A Madrid se publica un periòdic nou que porta per títol *El Presidencialismo*.

Ja estem veient com En Puig i Cadafalch s'hi subscriu tot seguit. Es l'home que hi té més fè en aqueixa idea. Més que idea, en ell, és una obsessió.

EDEN CONCERT

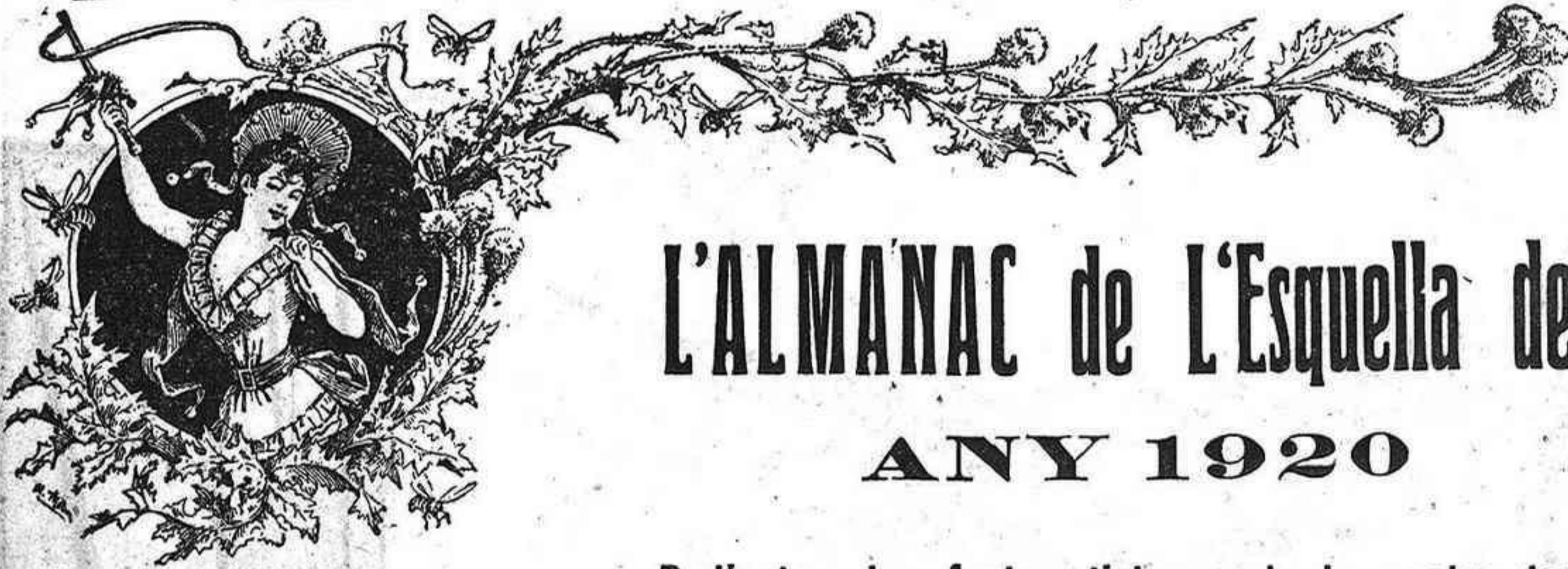
COMTE DEL ASSALT, 12

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE - Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2 tarda i a les 9 1/2 nit

Gran èxit de la notable estrella espanyola

Matilde Aragón

Antoni López, llibreter, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: apar. n.º 2
TELEFONO 4115

**ESTÁ PER A
AGOTAR-SE**

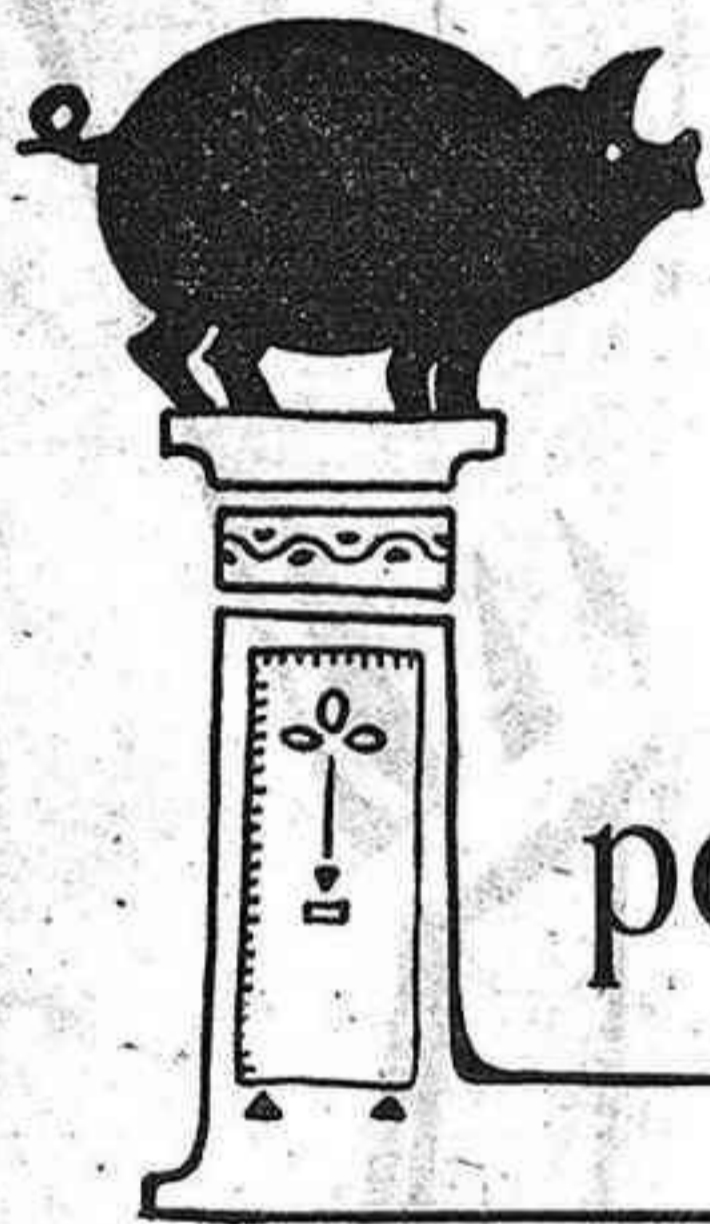
L'ALMANAC de L'Esquella de la Torratxa ANY 1920

Ptes.
1'50

Dedicat a les festes típiques de la nostra terra

Es ven per tot arreu

**PREU
60 cts.**

La Campana de Gràcia ALMANAC

polític per a aquest any 1920

ARTHUR RANSOME

Seis semanas en Rusia

Un tomo

Pesetas 2'50

E. GÓMEZ CARRILLO

Tres novelas inmorales

Un tomo

Pesetas 4

GUÍA "LOP"

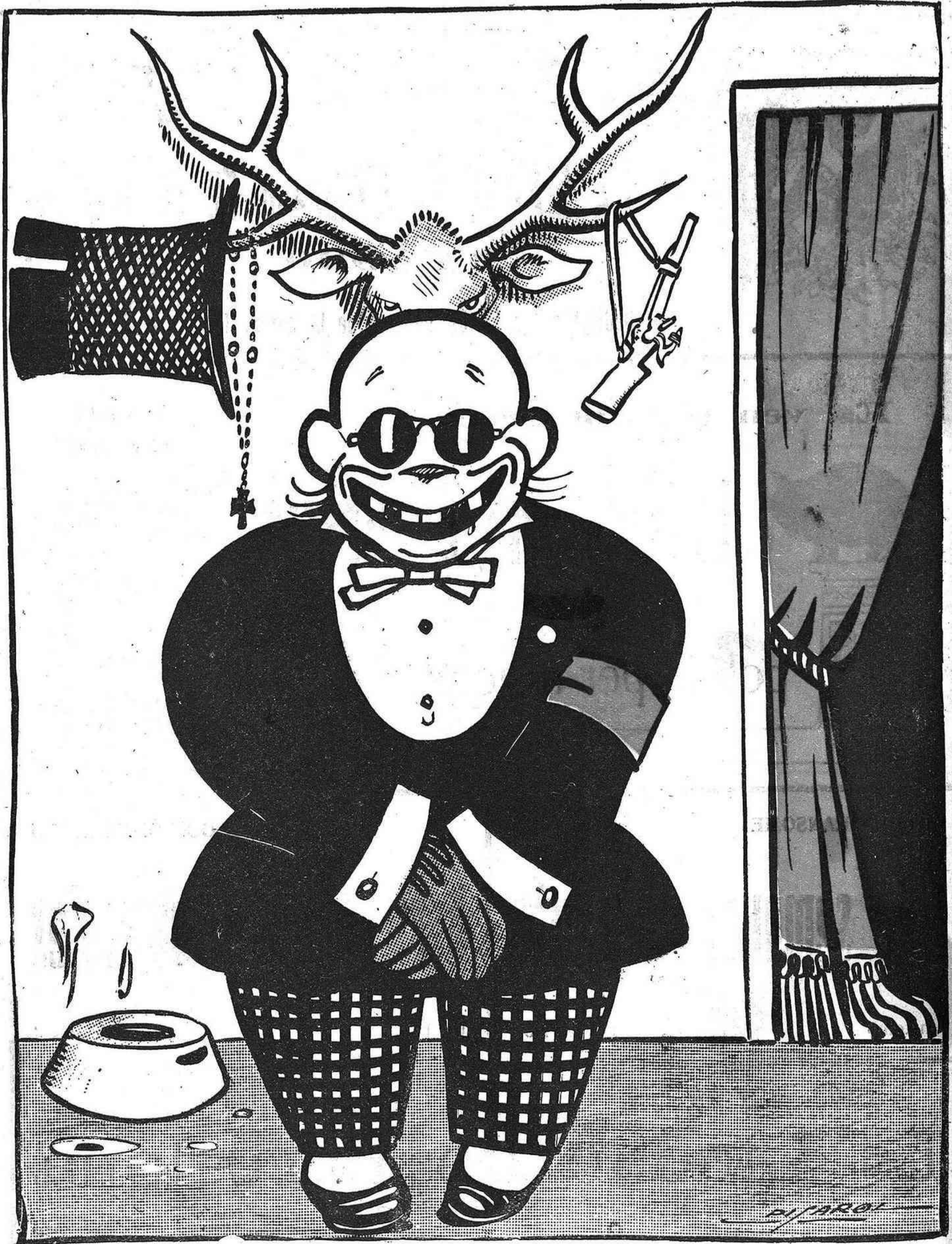
La Ciudad de Barcelona

Un tomo tela con planos

Itinerarios practicos

Pesetas 2'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, además, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

EL SANT DE LA DIADA

-I que m'agradaria, avui, dir-me Josep!..